

Nr 255.

Av herr **Röing**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 254, med förslag till förordning angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket samt förordning om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m.

Alla torde vara ense om, att tobaken bör hårdare beskattas i syfte att staten därigenom må erhålla ökade inkomster. Endast om sättet för statsinkomstens ökande råder meningsskiljaktighet.

I den kungl. propositionen nr 254 framlägges ett förslag till tobaksfabrikationens monopolisering och driftens överlämnande till ett bolag med staten som delägare. Industrimonopol måste emellertid anses principiellt farligt för ett lands näringsliv, speciellt för dess industri, och dubbelt skadligt inverkar monopolet, om näringsidkandes berättigade intressen ej tillgodoses. När man granskat ersättningsbestämmelserna i det kungl. förslaget, växa betänkligheterna väsentligt i styrka, ja, bliva så övermäktiga, att man stannar vid skattevägen såsom vida att föredraga.

Till stöd för denna min mening tillåter jag mig hänvisa till den kritik över den kungl. propositionens stadganden om ersättning åt näringsidkare, vilken jag framförde vid remissdebatten i riksdagens andra kammare, då ifrågavarande proposition behandlades.

Det torde vara fullständigt omöjligt, såsom jag sökte påvisa i nämnda anförande i kammaren, att kunna fastställa några generella grunder, vilka kunna användas vid bedömande av ett affärsföretags värde vid en viss tidpunkt, om man med någon så när säkerhet vill komma till ett resultat, som både ur statens och industriens synpunkt överensstämmer med rättvisa och billighet. Bland annat är affärsföre-

tagens art även inom samma bransch — såsom tobaksindustrien — allt för olika för att möjliggöra dylika grunders fastställande. En cigarrfabrik t. ex. kan under skicklig ledning även på mycket kortare tid lämna avkastning än en cigarrettfabrik, vilken nödgas under en följd av år offra mycket stora belopp i annons- och andra reklamkostnader för att vinna tillräcklig avsättning för sina alster, och dock kan den senare affärens värde vara större än den förras, även om den förra lämnar vinst och den senare endast lyckats få debet och kredit att gå ihop.

Vill man skipa rättvisa, så är den enda möjliga vägen den, att varje företag ingående undersökes av en opartisk sakkunnig nämnd, vilken fäster nödigt avseende vid alla de faktorer, vilka kunna inverka på företagets verkliga värde.

Först och främst bör en utvecklingskurva uppgöras över företagets omsättning och avkastning under de senaste 10 à 15 åren eller, om företaget ej existerat så lång tid, under de år företaget ägt bestånd. Det gäller därvid att granska, huruvida faktorer medverkat till resultatet, vilka ej böra inverka på företagets värde — t. ex. genom spekulation uppkommen vinst eller förlust — och att dessa belopp avföras från bokslutens resultat.

Vid bedömandet av företagets värde bör största avseende fästas dels vid sista årets bokslut, och dels vid bokslutet för några av åren dessförinnan, men däremot mindre avseende fästas vid företagets ålder, än vad Kungl. Maj:t ansett lämpligt och riktigt. Vidare bör särskilt uppmärksammas utgifter för upparbetande av omsättningen och dylikt, försåvitt dessa tydligt bidragit att leda utvecklingen i för affären gynnsam riktning, även om det avsedda resultatet ännu ej tillfullo uppstått. Man bör enligt min mening skjuta i förgrunden vid bedömandet affärens immateriella värde vid tidpunkten för bedömandet.

Enligt min uppfattning vidlåda, som jag vid kammardebatten framhöll, betänkliga brister den kungl. propositionen, vars grunder för de existerande företagens inlösning och ersättning dessutom äro fullständigt felaktiga och ett omarbetande av dessa grunder torde under den korta tid, som i år står till riksdagens förfogande, ej vara möjligt.

Jag anser dessutom, att tillgripandet av en sådan åtgärd som att monopolisera tobaksnäringen i syfte att skaffa staten högre skatteincomester, åtminstone ej bör ske förr, än det visat sig omöjligt att på annan väg ernå det önskade skatteresultatet.

Övertygad om, att man verkligen på annan väg kan nå ett tillfredsställande resultat, framlägger jag härmed till riksdagens prövande ett förslag till banderollbeskattning (stämpelbeskattning) av tobaksnäringen.

Jag lämnar då först några allmänna synpunkter rörande beskattningssystemet och kontrollen av fabrikation och handel, registreringsplikt och registreringsavgifter, varefter en redogörelse följer för de grunder, varpå beräkningarna gjorts, jämte dessa beräkningar och därav föranledda statistiska tabeller. Sedan jag därefter påvisat några olikheter mellan den kungl. propositionen och föreliggande förslag följer det lagförslag, som är avsett att läggas till grund för beskattningen.

I.

Banderollbeskattningen.

A. Skattesystemets natur.

Bland de olika tobaksbeskattningssystem, som icke avse monopoliserandet av näringen, är den rena viktullbeskattningen den av ålder här i landet brukade.

Tobaksskattens uttagande genom importtullar enbart efter vikt medför både för staten och för konsumtionen allvarliga olägenheter. Den allvarligaste bland dem torde väl vara, att tullskatten drabbar alla kvaliteter lika. Detta innebär i och för sig en orättvisa mot dem, som måste nöja sig med en billigare tobaksvara och likväl få bidra till tullskatten med samma belopp, som de förbrukare, vilka ha råd att använda de dyrare sorterna. Dessutom medgiver detta system ej att uttaga så stor skatt, som varan verkligen kan bära, då skatten för hela konsumtionen måste rätta sig efter de billiga kvaliteternas skattekraft. Man skulle ju kunna tänka sig en efter de olika tobakssorternas värde graderad tullskala, men häremot resa sig tulltekniska hinder, då man ej gärna av tulltjänstemännen kan begära, att de skola kunna med sådan säkerhet skilja mellan tobakssorter och fabrikat av olika värde, att säkerhet mot underslev vinnes. I Tyskland har man emellertid sedan 1909 verkligen infört en direkt värdebeskattning å importerad tobak genom att utöver den fortfarande gällande viktullen åsätta densamma en avgift av 40 proc. å verkliga fakturavärdet. Från denna tilläggsavgift är tobak, avsedd för cigarrettfabrikation, undantagen, såsom en konsekvens av att cigarretter i Tyskland äro belagda med särskild fabrikatskatt. Otvivelsaktigt är också, att staten på denna väg skulle kunna högst väsentligt öka sina från tobakskonsumtionen härflytande inkomster. Enligt tillgängliga uppgifter uttager exempelvis engelska staten genom tullskatt

å tobak 7 kronor 1 öre pr år och individ av befolkningen, under det att vi i Sverige hittills ej kommit längre än till kronor 1:16 år 1912. Den uppfattningen torde emellertid nu vara allmän, att en tobaksskatte-reform skall taga sikte främst på en så långt som möjligt genomförd *värdebeskattning*. Man får ej heller lämna ur räkningen, att en mera effektiv tullskatt efter hittillsvarande mönster skulle så avsevärt fördyra särskilt de billigare kvaliteterna, att härav tämligen säkert skulle föranledas en betydlig minskning av konsumtionen med därav följande, minskade inkomster för statskassan.

1909 års kommitterade förklara sig icke hava velat förorda ett genomfört fabrikatbeskattningssystem, emedan detsamma »så genomfört, att statens skatteintressen voro behörigen skyddade, måste djupt och kanske icke alltid på ett fullt ofarligt sätt ingripa på tobakshanteringens olika områden», varförutom »ett fabrikatskattesystem med, enligt hos oss gängse begrepp, betryggande kontrollanordningar, skulle verka därhän, att tillverkningen centraliserades i stora fabriker». Då kommitterade tillägga, att fabrikatskatten icke skulle kunna tillföra staten »så väsentligt högre skatteinkomster — —, att man i anledning därav kunde frestas att låta de mot fabrikatskatten förefintliga betänkligheterna falla», så har kommittén kommit till denna konklusion blott, emedan den ej ägnat frågan en fullt ingående undersökning.

I själva verket torde man i vårt land, om man vill tillföra staten tillbörligt ökade inkomster från tobakskonsumtionen och *icke* vill slå in på monopolvägen, endast genom införande av en klokt avvägd fabrikatbeskattning kunna nå målet med bevarande av industriens rörelsefrihet.

Helt genomförd är denna form för fabrikatbeskattning i Ryssland och Förenta staterna, varjämte, som redan nämnts, Tyskland sedan 1909 tillämpar banderollbeskattning för cigarretter och cigarrettobak. Systemet går ut på att den färdiga varan, inlagd i föreskrivna förpackningar, före utsändandet i marknaden åsättes en stämpel (banderoll), som rättar sig efter produktens blivande minutförsäljningspris.

Vid en jämförelse med tullskatten har banderollen den fördelen, att den belastar varan vid en tidpunkt, som ligger betydligt närmare försäljningen, varigenom fabrikanten besparas avsevärda ränteförluster. Tullen å råvaran ligger nu räntelös för tillverkaren under hela fabrikationstiden och intill dess den färdiga varan försäljes. Banderollen åter behöver ej åsättas förrän varan går ut i marknaden. Dessutom förutsättes, att fabrikanterna mot ställande av godkänd säkerhet få åtnjuta tre månaders räntefri kredit å inköpta banderollstämplar, en lättnad, som för fabrikanterna blir av stor betydelse.

B. Kontroll av fabrikation och handel.

Man framhåller, att systemet skulle kräva vidlyftiga och kostsamma kontrollanordningar, vilka dock ej skulle kunna verka fullt effektivt, och åberopar då särskilt erfarenheterna från Amerika.

Någon ingående fabriks-kontroll nödvändiggöres icke för att göra en banderollbeskattning fullt effektiv även från kontrollsynpunkt.

En fabrikant äger enligt detta lagförslag icke rättighet, vare sig att importera eller av inhemsk råtabakshandlare inköpa ett kg. råvara utan att redovisa sina inköp till kontroll- och justeringsverket.

En inhemsk råtabakshandlare äger å sin sida ej rättighet försälja ett kg. tobak till annan än inregistrerad tillverkare.

Månatliga rapporter skola inlämnas av såväl fabrikanter som råtabakshandlare. Genom att jämföra tullverkets importjournaler med fabrikanter och råtabakshandlars rapporter kan alltså kontroll- och justeringsverket följa varje kg. råtabak, som hamnar hos en tillverkare. Tillverkning av tobaksfabrikat kan alltså under inga förhållanden ske hos annan än av kontrollmyndigheten känd fabrikant. Fabrikanten å sin sida skall till kontrollmyndigheten redovisa sin tillverkning och kontrolltjänstemännen äro oförhindrade att vid minsta misstanke om underslev eller annars när så anses lämpligt göra inventering hos tillverkare eller råvaruhandlande.

När därjämte förutsättes, att tillverkare vid fall av underslev riskerar att själv få bekosta den extra och strängare kontroll, som kontrollmyndigheterna befinna nödvändiga anordna, inhägnande av fabriken, särskilda av omständigheterna betingade låsanordningar m. m., lär han nog akta sig för underslev.

Tillverkare skall därjämte föra specificerad stämpelavräkningslängd, vilken är möjlig att kontrollera om den jämföres med statskontorets journaler och de insända stämpelrekvisitioner.

Att tillverkare under sådana förhållanden skulle kunna göra underslev, utan att sådana mycket hastigt upptäcktes, är helt enkelt uteslutet. Eventuella överträdelser av gällande förordningar äro i Tyskland belagda med så stränga straff, att risken blir alltför stor i jämförelse med vad som skulle genom ett falsarium kunna förtjänas. Tyska lagen bestraffar sålunda underslev på detta område med ända till 100,000 riksmarks böter, två års fängelse och förlust för all framtid av rätten att själv eller genom ombud driva tobaksfabrikation. Banderolleringen av cigaretter och cigarettobak har därför ej heller nödvändiggjort anställande av

särskilda ständigt närvarande statskontrollörer vid cigarrettfabrikerna, och har Tyskland ansett sig kunna undvara sådana, så kan Sverige med säkerhet också vara dem förutan.

Vid detaljhandeln ställer sig kontrollen något annorlunda.

Det blir i första hand den köpande allmänheten själv, som utövar kontrollen, ty utom det, att stämpeln skall finnas å varans emballage, skall detta även vara försett med tydlig uppgift om minuthandelspriset. Varje köpare kan sålunda genast se, om varupriset och banderollen stå i rätt proportion till varandra. Skulle så ej vara fallet, utan ett högre pris begäras för varan än det för vilket stämpelavgift erlagts, så riskerar säljaren alltid, att förste bäste köpare angiver honom, varmed han utsättes för en straffrisk, till vilken den beräknade vinsten på bedrägeriet ej står i rimlig proportion. Det har heller icke försports, att banderollsystemet någonstades, där det genomförts, vållat olägenheter av detta slag i sådan utsträckning, att systemets värde kunnat anses förringat. Vår egen punschstämpling, som är nära jämförlig med banderolleringen visar, att eventuella farhågor för underslev äro alldeles obefogade. Av tillverkare kan handlanden ej heller erhålla obanderollerad vara, ty tillverkaren lär ej utsätta sig för risken av sådant underslev.

I ett avseende kan handlanden tänkas fuska och det är, om han t. ex. flyttar över en 10-öres cigarr i en låda för 15-öres cigarrer, men detta kan ske i fullt lika hög grad under ett monopol som vid en banderollbeskattning. Att av sådan anledning klandra kontrollmöjligheterna vid en banderollbeskattning är sålunda obefogat. Längre lär för övrigt ej en sådan art av underslev kunna fortgå utan att upptäckas eller angivas.

Då skattestämpeln anbringas redan vid fabriken eller vid förtullningen blir där också minuthandelspriset faktiskt bestämt. Härigenom förorsakas emellertid intet nytt intrång i handelns frihet. Fall kunna dock inträffa, då en minutförsäljare önskar eller behöver taga mera betalt för en vara än det normala minutpriset, så är t. ex. vanligen fallet vid försäljning av tobaksvaror å en restaurant. Banderollsystemet lägger ej hinder i vägen härför. Var och en har rätt att sälja tobaksvaror till högre pris än det å emballaget angivna, om han iakttaget, att å det samma anbringa en prislehöjningen motsvarande tilläggsbanderoll.

För den tobakskonsumerande allmänheten här i Sverige borde banderollen bli en välkommen hjälp vid kontrollerandet, att man för sina pengar erhåller en vara, som är värd priset. Allmänt känt är, att särskilt beträffande importcigarrer priset ofta sättes högre än av kvaliteten och detaljistens eget inköpspris betingas. Kommitterade anför

själva exempel på att här i landet för 15 öre sålda cigarrer i Danmark säljas för 10 öre, en skillnad, som ej berättigas av tullen. Genom banderollen skulle framtvingas fullt resonabla detaljpriser och den rökande allmänheten sålunda i många fall få bättre valuta för sina penningar, varigenom den prisstegring, stämpelskatten komme att framkalla, i själva verket reducerades.

Fabrikatbeskattning ingår för övrigt på flera andra områden i svenska statens skattesystem. Brännvinsskatt, maltskatt och sockerskatt utgå i form av fabrikatskatt utan stämpelbeläggning och punschskatten genom banderollbeläggning. I dessa fall äro ur skattesynpunkt de beskattade produkterna så ensartade, att man haft bruk för endast en skattesats. I fråga om brännvin, öl och socker kan därför också hela beskattningsproceduren förrättas av statens kontrollanter inom fabriken; vad punschskatten beträffar, närmar sig förfaringssättet i någon mån den här ovan beskrivna tobaksbeskattningen enligt banderollsystemet. Vid tobaksbeskattning med banderoller gäller det en värdebeskattning, anpassad för flera olika värdeklasser; kontrollen kan tydligen här ej verkställas enbart inom fabriken utan måste på sätt som redan antytts i sista hand utföras av den konsumerande allmänheten själv. Den behöver ej bli mindre effektiv för det.

Skulle man nu, trots allt vad här anförts, likvisst anse att en skarpare kontroll är nödvändig för sådana varor som snus och tuggtobak, vilka nu inom riket tillverkas endast i större fabriker, kan man även tänka sig ett kontrollförfarande i likhet med vad som nu sker vid maltdryckstillverkningen, eventuellt vid sockertillverkningen, ehuru i modifierad och förenklad form.

C. Registreringsplikt och registreringsavgifter.

För att ernå en fullt betryggande kontroll är det nödvändigt, att varje fabrikant, råvaruhandlande, importör av tobaksfabrikat, handlande med tobaksvaror samt tobaksodlare är underkastad registreringsplikt.

Föreliggande förslag förutsätter alltså:

att fabrikant ej, utan att vara inregistrerad, må äga rättighet att vare sig importera råtobak, inköpa inhemsk tobak, tillverka eller försälja tobaksvaror,

att råvaruhandlande ej, utan att vara inregistrerad, äger rättighet importera råtobak eller försälja sådan till annan än inregistrerad fabrikant av tobaksvaror,

att importör ej, utan att vara inregistrerad, äger att importera och försälja tobaksvaror,

att handlande med tobaksvaror likaledes ej utan registrering må driva sådan rörelse eller inköpa tobaksvaror från annat än inregistrerad fabrikant, importör eller annan handlande med tobaksvaror, till vilken senare kategori då engrossister, som ej driva importrörelse, räknas, samt

att tobaksodlare ej utan att vara registrerad må vare sig odla tobak eller sälja sådan.

Samtliga fabrikanter, råvaruhandlande, importörer, handlande med tobaksvaror samt odlare skola dessutom vara underkastade kontroll av kontrollstyrelsen på sätt närmare angives under »Förslag till förordning angående beskattning av tobaksfabrikat» och de bestämmelser som av Kungl. Maj:t ytterligare komma att sammanfattas i särskild ordningsstadga.

Kostnaderna för den kontroll, som utövas av kontroll- och justeringsstyrelsen, höra täckas genom särskilda registreringsavgifter, som årligen skola utgå och betalas på sätt närmare av Kungl. Maj:t bestämmes.

Dessa registreringsavgifter skola betalas av fabrikanter, råvaruhandlande, importörer av tobaksfabrikat samt handlande med tobaksfabrikat, varemot odlare ej hava att erlægga någon registreringsavgift.

Råvaruhandlande, importörer av tobaksfabrikat och handlande betala en årlig fastställd mindre avgift.

Fabrikanterna betala däremot en minimiavgift, som satts så låg, att den även för mindre fabrikanter ej kan bli alla för betungande. Skulle det belopp, som inflyter av registreringsavgifterna, ej betäcka kontrollkostnaderna, utdebiteras det till kostnadernas täckande behöfliga beloppet på fabrikanterna, i förhållande till vars och ens nettoförsäljningssumma.

Denna utdebitering sker i den ordning, som närmare av Kungl. Maj:t fastställs.

Detta förfaringssätt gör att staten ej drabbas av några kontrollkostnader. Ett liknande förfaringssätt följes ju för täckande av kostnaderna för bankinspektionen.

Skulle emellertid en fabrikant göra sig skyldig till sådant underslev, att kontrollstyrelsen anser det vara nödvändigt att införa strängare kontrollåtgärder, till exempel att placera en ständigt i fabriken närvarande kontrollant eller dylikt, skall de med den strängare kontrollen följande *extra* utgifterna för kontrollstyrelsen *icke* utdebiteras på de övriga fabrikanterna, utan den *felande fabrikanten* skall själv bestrida sådana extra kostnader.

D. Skatt å cigarrettpapper.

Enligt detta förslag skulle även tillskuret eller perforerat cigarrettpapper, avsett för att därmed icke yrkesmässigt tillverka cigaretter samt cigaretthylsor, ävenledes icke avsedda för yrkesmässig framställning av fabrikat stämpelbeläggas.

Motivet till detta yrkande är, att vid ett sådant fördyrande av tobaksvarorna, som här föreslås, man lätteligen kan förutse, att vanan att själv rulla sina cigaretter kan tilltaga.

Skulle detta ske i någon högre grad, skedde en förskjutning av den nuvarande förbrukningen till förmån för røktobaken. Detta skulle ur statsfinansiell synpunkt ej vara önskvärt.

Det yrkesmässiga behovet av hylsor och cigarrettpapper bör naturligtvis ej i vidare mån beskattas än gällande tulltaxa föreskriver.

Någon inhemsk fabrikation av cigarrettpapper finnes icke i Sverige. Skulle sådan fabrikation uppstå bör densamma givetvis bliva underkastad sådana bestämmelser, som ur kontrollsynpunkt då kunna befinnas lämpliga.

II.

Tobaksnäringen i Sverige.

1. Den nuvarande statsinkomsten av tobaksnäringen.

Den nuvarande statsinkomsten av tobaksnäringen ernås därigenom, att såväl den importerade råttobaken som det importerade färdiga fabrikatet drabbas av tull.

Tullen för råttobak belöper sig till kronor 1 per kg. och cigarrer och cigaretter drabbas av en tull av kr. 4 per kg. För övriga tobaksfabrikat, røktobak (i tulltaxan benämnd »karvad» tobak), rull- och press-tobak (i tulltaxan benämnd »spunnen» tobak) samt snus belöper sig tullen till kronor 1:20 per kg.

Storleken av en inkomst som på detta sätt ernås framgår av tab. 1, som angiver importens storlek för åren 1908—1912. För år 1913 har därjämte den sammanlagda importen av blad och stjälk kunnat angivas, varemot uppgifter om hela fabrikatimporten ännu ej finnas tillgängliga. Nämda tabell liksom följande återfinnas i slutet av motionen.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 114 häft. (Nr 255.) 2

Tab. 2 visar den specificerade fabrikatimporten för samma år. För år 1913 visas den sammanlagda importen av cigarrer, cigarrcigarretter och cigarretter.

Tab. 1 och tab. 2 utvisa en fortgående stegring av importen av såväl råvara som fabrikat.

Råvaruimportens ökning är en naturlig följd av den inhemska fabrikationens stegring. Denna stegring samt importökningen av fabrikat visar den stora, år för år fortgående, ökningen av konsumtionen.

Härvid bör dock anmärkas, att den stora skillnaden i värdet av importfabrikatet från år 1911—1912 i någon mån även är beroende av de förändrade kilopris, som kungl. kommerskollegium vid utarbetandet av sin statistik använt för år 1912.

Ehuru en fullständig specifikation rörande importfabrikaten ej kunnat förebringas för år 1913, är det dock anmärkningsvärt, att medan summan av importen för cigarrer och cigarretter

för år 1913 är	496,739 kg.
är samma summa år 1912	473,105 »
En ökning av	23,634 kg.

är således att anteckna för sistnämnda år, vilket är så mycket mera anmärkningsvärt, som Sverige under året tillförts en ny cigarrettfabrik, Fabriksaktiebolaget Le Khédive, Ed. Laurens.

Denna fabrik importerade under år 1912 omkring 80,000,000 cigarretter, c:a 74,400 kg., under det att denna firmas fabrikat år 1913 till större delen tillverkats inom landet.

Den inhemska fabrikationens ökning återverkar även på importen av råvara.

Den ovan påvisade importökningen av cigarrer och cigarretter under år 1913 torde till huvudsaklig grad vara att hänföra till cigarterna. Importen av vissa cigarrettmärken hava visserligen ökats oerhört under året, men totalimporten av *antalet* cigarretter har sannolikt icke varit så mycket större under år 1913 än under år 1912, just på grund av att ovannämnda fabrik förlagt en filial till Sverige.

2. Den inhemska fabrikationen.

Statistiska uppgifter beträffande den inhemska fabrikationen återfinnas å tab. 3. Rörande de reduktionstal, som använts vid omräknandet från stycketal till kilogram är att märka, att dessa reduktionstal hämtats ur 1909 års tobaksskattekommittés betänkande, del II, sid. 293 och

294. Siffrorna i övrigt äro hämtade ur kommerskollegii offentliga statistik.

Av statistiken framgår, att även den inhemska fabrikationen såväl beträffande vikt som värde ökats ej obetydligt.

Totalvikten var 1912	8,118,002 kg.
mot 1908	7,780,398 »

Ökningen år 1912	337,604 kg.
------------------------	-------------

mot 1908 motsvarar 4.34 proc. eller i medeltal per år 1.08 proc. för åren efter 1908. Tillverkningsvärdet av den inhemska fabrikationen var 1912 .....

23,027,960
----

mot 1908	21,633,397
----------------	------------

Ökningen år 1912	1,394,563
------------------------	-----------

mot 1908 motsvarar 6.44 proc. eller i medeltal per år 1.61 proc.

Statistiken för år 1913 kommer att utvisa en mycket betydande ökning för den inhemska cigarrettfabrikationen, dels beroende på den ovan omtalade nytillkomna »Khédivefabriken», dels beroende på en betydlig ökning av övriga inhemska fabrikers tillverkning. Denna ökning har kunnat fastställas på grund av en särskild undersökning, varom utförligare nämnes längre fram.

3. Konsumtionen i Sverige.

a) Cigarrer och cigarrcigarretter.

Konsumtionen av cigarrer och cigarrcigarretter har under de senaste åren något ökats. Denna ökning kommer dock till större delen på importens del, under det den inhemska fabrikationen i stort sett stått stilla.

Den inhemska tillverkningen utgjorde

år 1912	176,071,856 st.
och år 1908	175,784,706 »

Av tab. 3 framgår emellertid, att fabrikena under åren 1908—1912 redovisat en till sin storlek ganska växlande tillverkning av cigarrer. Medeltalet för de 5 åren är dock 173,527,833 st. Importen visar en på det hela taget stadig ökning.

År 1912 importerades	166,555 kg.
och år 1908	144,325 »

Ökningen är alltså ..... 22,230 kg.

utgörande 15.4 proc. eller 3.85 proc. i medeltal för de efter 1908 följande åren.

Då man saknar kännedom om proportionen mellan importerade cigarrer och cigarrcigarretter, är det förenat med stor svårighet, att av den angivna vikten beräkna stycketalet. Kommerskollegii utredning för 1908 anger medelvikten för importerade cigarrer till 5.4 kg. och för cigarrcigarretter 1.8 kg. per tusen. I betraktande av den relativt ringa importmängden av utländska cigarrcigarretter bör man kunna utgå från en medelvikt av 4.75 kg. per tusen.

1912 års import 166,555 kg. skulle då utgöra c:a ..... 35,000,000 st.
som tillika med den anförda siffran för medeltillverk-

ningen 1908—1912 ..... 173,527,833 »

skulle motsvara en konsumtion av ..... 208,572,833 st.

Säkra skäl finnas att antaga, att importen under år 1913 ökats. Den allmänna tendensen tyder dock ej därpå, att någon *större* ökning av cigarrkonsumtionen under den närmaste framtiden är att förvänta. Man torde likväl lugnt kunna utgå från en beräknad minimiförbrukning av 200,000,000 st. cigarrer och cigarrcigarretter per år, varav ungefär *hälften* utgöres av cigarrcigarretter. Cigarrernas fördelning på olika prislägen har kunnat exakt bestämmas rörande 49,503,000 st. cigarrer eller c:a 50 proc. av hela konsumtionen för år 1912, nämligen

i prislägen över 15 öre	3.81	proc.	1,889,000	st.
i prisläget 15 »	22.17	»	10,977,000	»
12 »	16.25	»	8,042,000	»
10 »	40.65	»	20,125,000	»
8 »	9.64	»	4,770,000	»
6 »	4.65	»	2,300,000	»
5 »	2.83	»	1,400,000	»
100.00 proc.			49,503,000	st.

Man torde med stor grad av sannolikhet kunna beräkna, att resten av konsumtionens fördelning ej väsentligt kan avvika från ovanstående i annan mån, än att de högre prislägena ingå i förhållandevis större grad däri, ty den icke undersökta delen av cigarrkonsumtionen representeras till övervägande grad av importen. Dessutom får man räkna

med det ej obetydliga antal cigarrer, vilka försäljas å restauranter, där i allmänhet ett högre pris tillämpas än i den allmänna handeln.

Cigarrcigarretterna hava kunnat undersökas i samma hänseende rörande 67,095,000 st. eller 67 proc. av konsumtionen. Denna undersökning visar att för cigarrcigarretterna var minuthandelspriset

3 öre för	2.53 proc. eller	1,698,000 st.
5 » »	24.44 » »	16,397,000 »
6 » »	73.03 » »	49,000,000 »

Treöresläget kommer vid en blivande skatteförhöjning givetvis att försvinna. Vid beräkningarna hava av försiktighetsskäl

40 proc. beräknats för	5-öresläget och
60 » för	6- » ,

ehuru med all sannolikhet 6-öresläget då beräknats för lågt.

b) *Cigarretter.*

Det framgår av tab. 2 och 3, att konsumtionen av särskilt importcigarretter t. o. m. 1912 stadigt ökats. Kommerskollegii i dessa tabeller angivna siffror skulle emellertid giva vid handen, att den inhemska fabrikationen ej ökats i samma grad.

Med användandet av de reduktionstal, som angivits i kommerskollegii undersökning av 1908 års konsumtion, 0.93 kg. per tusen importcigarretter mot 1.17 kg. för det inhemska fabrikatet, skulle år

1912 den inhemska tillverkningen varit	203,418,800 st.
och importen.....	329,623,650 »

Summa 533,042,450 st.

År 1908 var

den inhemska tillverkningen	199,207,000 st.
och importen	166,270,000 » 365,477,000 st.

Ökningen skulle alltså vara ..... 167,565,450 st. från 1908 till 1912 eller c:a 40,000,000 st. per år.

På goda grunder torde man emellertid få anse, att de reduktionstal, som genom kommerskollegii undersökning av 1908 års konsumtion fastställdes, ej numera äro användbara, troligen på grund av en förskjutning av konsumtionen beträffande munstyck- och icke munstyckcigarretter. Dessutom har man anledning att förutsätta att något fel av ett eller annat slag förefinnes i den offentliga tillverkningsstatistiken.

En särskild undersökning av dels importen, dels av den inhemska tillverkningen av cigarretter har nämligen kunnat göras. Denna undersökning visar på en enorm ökning av konsumtionen i jämförelse med 1912 års siffror.

Ökningen har också säkert varit mycket stor, betydligt större än under något av de föregående åren.

Trots att den inhemska fabrikationen under år 1913 tillförts en ny stor fabrik, Cigarrettfabriken Ed. Laurens, Le Khédive, med en inhemska tillverkning¹⁾ av c:a 70,000,000 st. cigarretter och trots att övriga inhemska fabriker kunna inregistrera en betydande ökning, har importen av cigarretter ej blott bibehållits utan sannolikt ökats något till sin storlek beträffande stycketalet. Importen av det ryska märket Bostanjoglo har t. ex. varit enorm — ej mindre än 164,240,000 st.

En verkställd undersökning, grundad på av fabrikanterna själva och importörerna lämnade upplysningar visar konsumtionens storlek för 1913.

Den inhemska fabrikationen.

Vid 9 fabriker tillverkades	386,472,000 st.
och vid övriga fabriker	458,000 »
eller sammanlagt 386,930,000 st.	

Importerade fabrikat.

10 olika större cigarrettmärken utgjorde sammanlagt ...	305,445,000 st.
4 större importörer av andra märken än de förutnämnda hava redovisat.....	6,553,000 »
och övriga importörer c:a	10,000,000 »
eller sammanlagt 321,998,000 st.	
Sammanlagda summan av den inhemska fabrikationen...	386,930,000 st.
och importen	321,998,000 »
utgör alltså	708,928,000 st.
Jämför man därmed konsumtionen sådan den redovisats i den offentliga statistiken för 1912	533,042,450 st.
skulle ökningen år 1912 vara	175,885,550 st.

Importen för 1912 angavs vara c:a 329 miljoner och skiljer sig ej nämnvärt från den genom undersökningen fastställda 321 miljoner för 1913, medan däremot skillnaden mellan den inhemska fabrikationen år 1913	386,930,000 st.
mot 1912	203,418,000 »
183,512,000 st.	

¹⁾ De dyraste Khédivemärkena importeras fortfarande.

är så mycket anmärkningsvärdare. Den förklaras ej enbart av den nyinflyttade »Le Khédive»-fabrikens tillverkning. Denna fabrik importerade ju såsom ovan angivits under år 1912 c:a 80,000,000 cigarretter.

Då emellertid ovan angivna undersökning konstaterar konsumtionen vara i det närmaste 709,000,000 st., måste man anse denna summa riktig alldeles oavsett, om den offentliga statistikens siffror skulle i ett eller annat avseende vara missvisande för år 1912.

Med säkerhet torde man kunna utgå därifrån, att ökningen av cigarrettkonsumtionen med en väl avpassad skatt skall fortgå. Skulle möjligen ökningen under de första åren efter skattens påförande ej fortsätta, visar dock erfarenheten från andra land, att den allmänna tendensen ligger åt en ökning av cigarrettkonsumtionen. Efter några år borde därför ökningen åter bliva normal och staten sålunda hava att påräkna rent automatiskt ökade inkomster av denna del av konsumtionen.

Det bör därför ej vara för sangviniskt att redan från början räkna med en konsumtion av 700,000,000 st.

Cigarretternas olika prislägen hava även kunnat ungefärligen beräknas:

prisläge 1 öre per st.	120,000,000 st.
» 2 » » »	30,000,000 »
» 3 » » »	536,000,000 »
» 4 » » »	3,000,000 »
» 5 » » »	6,000,000 »
» 6 » » »	3,000,000 »
» 8 » och högre per st.	2,000,000 »
	<hr/> 700,000,000 st.

c) Röktokek.

Enligt 1912 års statistik utgjorde den inhemska tillverkningen 337,966 kg. och importen 72,629 »

eller sammanlagt 410,595 kg.

År 1908 var tillverkningen 319,125 och importen 27,834 346,959 »

Ökningen är alltså 63,636 kg.

vilken mest är att tillskriva den ökade importen av speciellt engelsk röktokek. I stort sett visar tab. 2 och 3 att den inhemska tillverkningen går tillbaka, medan däremot importen kraftigt ökas.

Man torde emellertid knappast behöva räkna med en minskning av konsumtionen, men bör å andra sidan ej räkna med en ökning. Detta är dock blott under förutsättning att ej cigarrer och cigarretter belastas allt för hårt, i vilket fall säkerligen piprökningen åter kan komma till heders, något som dock ej vore förenligt med statens inkomstintresse.

Kommerskollegii utredning för år 1908 angiver ett medeldetaljpris för inhemsk röktnobak av ..... kronor 3: 85
och för utländsk röktnobak av ..... » 8: 95.

Sedan dess har inköpspriset såväl som detaljförsäljningspriset ökats med i medeltal 10 å 15 proc.

För att vara på den säkra sidan vid beräkandet av det nuvarande detaljpriset, kan man lämpligen utgå från att konsumtionen är:

i prisläget	kronor 3.85 per kg.	338,000 kg.
och i prisläget	» 8.95 » »	72,000 »
		summa 410,000 kg.

d) *Rull- och presstobak.*

Konsumtionen av dessa varuslag minskas enligt statistiken långsamt men säkert. Huruvida minskningen även för framtiden kommer att fortgå är naturligtvis svårt att förutsäga. Även härvidlag torde proportionen av skattebelastningen mellan de olika varuslagen bliva avgörande. Enligt 1912 års statistik utgjorde den inhemska

tillverkningen.....	555,911 kg.
och importen (även »annan» tobak medräknad)	10,374 »

eller sammanlagt 566,285 kg.

Man torde kunna utgå från en förbrukning av 565,000 kg., ty

även om förbrukningen av dessa varuslag, vilka enligt statistiken äro de enda, vilka utvisa minskning, verkligen i avsevärd grad skulle minskas, bör ökningen av förbrukningen av andra varuslag vara mer än tillräcklig för att någon minskning av den beräknade totalinkomsten ej skall behöva befaras. 1908 års utredning visar, att det beräknade detaljförsäljningspriset för inhemsk tillverkning är ..... kronor 4: 46 per kg.
och för importfabrikat ..... » 5: 06 » »

Konsumtionsvärdet kan alltså erhållas om man beräknar den inhemska tillverkningen till	555,000 kg.
och importen till	10,000 »

eller sammanlagt 565,000 kg.

Härvidlag bör man också observera att jämväl dessa varuslag ökats i pris med c:a 10 å 15 proc. sedan år 1908, varför en beräkning av

inkomsten med 1908 års medeldetaljpris till grund icke är för hög. En minskning av konsumtionen av intill 10 å 15 proc. kan alltså ske utan att det på så sätt beräknade detaljförsäljningsvärdet kommer att underskridas.

e) *Snus.*

Detta varuslag visar en jämn, om ock långsamt fortgående ökning av konsumtionen.

År 1912 utgjorde den inhemska tillverkningen..... 6,293,939 kg.
och importen..... 1,277 »
eller sammanlagt 6,295,216 kg.

Motsvarande siffror för år 1908 äro
för tillverkningen ..... 5,927,420 kg.
och importen ..... 1,191 » 5,928,611 kg.

Ökningen utgjorde alltså..... 366,605 kg.
eller i medeltal 91,651 kg. för vart och ett av de efter 1908 följande åren.

Någon minskning av konsumtionen torde sålunda ej vara att förutse. Den lindriga skattebelastningen av kronor 0.30 per kg. kommer med säkerhet icke att utöva något inflytande på konsumtionen.

Medelförbrukningen för en snuskonsument anses enligt 1908 års utredning vara 8 kg. per år och den ökade skattebelastningen motsvarar sålunda blott kronor 2.40 per individ och år.

f) *Den inhemska konsumtionens penningvärde.*

Vid beräkningen av den inhemska konsumtionens penningvärde bör ju även hänsyn tagas till exporten, ehuru den är relativt obetydlig.

Enligt 1912 års statistik utgjordes exporten av:

	Kg.	Värde i kronor.
Cigarrer	45	563: —
Cigarretter	471	5,181: —
Snus	45,949	66,626: —
Spunnen tobak (rull- och presstobak)	826	3,139: —
Annan tobak	5	10: —

Exporten är sålunda ej av någon större betydelse. Här nedan sammanställas de i det föregående angivna faktiska summorna för tillverkning och import samt de siffror, varpå efterföljande beräkning av konsumtionspriset grundar sig. Det framgår härav, att avrundningarna av summorna mer än väl motsvara exportmängderna.

		Tillverkning och import.
Cigarrer och cigarrcigarretter	1912	208,527,833 st.
Cigarretter	1913	708,928,000 »
Röktobak	1912	410 595 kg.
Rull- och presstobak	1912	566,285 »
Snus	1912	6,295,216 »

De vid den följande beräkningen följda siffrorna äro för:

Cigarrer	100,000,000 st.
Cigarrcigarretter	100,000,000 »
Cigarretter	700,000,000 »
Röktobak	410,000 kg.
Rull- och presstobak	565,000 »
Snus	6,250,000 »

Med stöd av ovanstående samt i det föregående anförda siffror, dels för de olika fabrikatens fördelning på olika prislägen, dels för medeldetaljpriset i enlighet med kommerskollegii utredning för år 1908 kan det nuvarande detaljpriset beräknas på sätt, som framgår av efterföljande schema. Man bör då dock observera, att under det att konsumtionssiffrorna för övriga varuslag hänföra sig till år 1912, samma siffror för cigarretterna hänföra sig till år 1913, för vilket år med hänsyn till den stora ökningen en särskild undersökning gjorts.

För cigarrerna har därvidlag en tvivelsutan för låg uppskattning gjorts av cigarrernas fördelning på de högre prislägena 25 och 30 öre samt högre pris per st., men några exakta uppgifter hava ej kunnat anskaffas rörande dessa prislägen. En för låg uppskattning inverkar för övrigt ej i annan mån på kalkylen av statsinkomsten, än att den sänker densamma, något som ju från säkerhetssynpunkt bör vara att föredraga framför att visa en något för hög kalkyl.

Sammanlagt 2,500,000 cigarrer äro fördelade på de högsta prislägena 25, 30 och högre prislägen. Återstoden 97,500,000 st. äro fördelade i enlighet med den procentberäkning, som återfinnes å sid. 12.

I övrigt torde efterföljande sammanställning utan vidare förstås, om man jämför de om de olika fabrikaten lämnade uppgifterna.

Cigarrer.

5 öres	2,759,250 st. kr.	137,962: 50
6 »	4,533,750 » »	272,025: —
8 »	9,399,000 » »	751,920: —
10 »	39,633,750 » »	3,963,375: —
12 »	15,843,750 » »	1,901,250: —

15 öres	21,615,750	st. kr.	3,242,362: 50		
18 »	1,000,000	» »	180,000: —		
20 »	2,714,750	» »	542,950: —	kr. 10,991,845: —	
25 »	1,000,000	» »	250,000: —		
30 »	1,000,000	» »	300,000: —	» 550,000: —	
högre prislägen (medelpris 40 öre per st.)	500,000	» »	200,000: —	» 200,000: —	
	100,000,000	st. kr.	11,741,845: —	kr. 11,741,845: —	

Cigarrcigarretter.

5 öres.....	40,000,000	st. kr.	2,000,000: —		
6 » och dyrare	60,000,000	» »	3,600,000: —	kr. 5,600,000, —	
	100,000,000	st.			

Cigarretter.

1 öres.....	120,000,000	st. kr.	1,200,000: —		
2 »	30,000,000	» »	600,000: —		
3 »	536,000,000	» »	16,080,000: —		
4 »	3,000,000	» »	120,000: —		
5 »	6,000,000	» »	300,000: —		
6 »	3,000,000	» »	180,000: —		
8 » och dyrare	2,000,000	» »	160,000: —	kr. 18,640,000: —	
	700,000,000	st.			

Röktobak.

Inhemsk till- verkning ...	338,000 kg.	3.85 kr.	1,301,300: —		
Importfabrikat	72,000 »	8.95 »	644,400: —	kr. 1,945,700: —	
	410,000 kg.				

Rull- och presstobak.

Inhemsk till- verkning....	555,000 kg.	4.46 kr.	2,475,300: —		
Importfabrikat	10,000 »	5.06 »	50,600: —	kr. 2,525,900: —	
	565,000 kg.				

Snus.

Inhemsk till- verkning o. importfabri- kat	6,250,000 kg.	1.81 kr.	11,312,500: —	kr. 11,312,500: —	
				kr. 51,765,945: —	

Omsättningsbeloppet, beräknat på detaljpriset, skulle alltså om hänsyn ej toges till konsumtionsrabatten kunna beräknas i medeltal belöpa sig till c:a kronor 51,766,000.

Vill man nu med stöd av de i förestående tablå framkomna siffrorna söka uträkna de skattebelopp staten kunde påräkna enligt föreliggande skatteförslag måste följande synpunkter beaktas.

1. Råtabakstullen är ej ändrad. Staten kan alltså, om man förutsätter att den inhemska fabrikationen ej minskas, med stor visshet kunna påräkna *minst* samma belopp som hittills.

2. Någon tullförhöjning å importfabrikat är icke föreslagen, då jag ansett, att, alldeles oavsett om den inhemska fabrikationen skulle kunna vara i behov av ökat tullskydd eller ej, min uppgift med denna motion endast varit att visa, att statens fiskaliska intresse på ett tillfredsställande sätt kan tillgodoses, utan att man tillgriper monopolvägen.

3. Någon ökad statsinkomst på grund av ökade tullsatser är alltså icke förutsatt vid beräkandet av den ökade statsinkomsten, ehuru sådan med mycket stor grad av sannolikhet kommer att uppstå.

4. Vid beräkandet av ökningen av statsinkomsten måste emellertid hänsyn tagas därtill, huruvida tobaksförbrukaren kommer att begagna tobaksvaror i samma prisläge, som han förut varit van att köpa dem, eller om han kommer att övergå till det högre prisläge, som betingas av den nya skatten.

I de flesta fall kommer tobaksförbrukaren säkerligen att övergå till det högre prisläget för att få behålla den kvalitet han är van vid. För att emellertid vid beräkningen av statsinkomsten undvika varje faktor, som ens ger sken av att bidra till en för hög kalkyl, kan man ju utgå ifrån, att tobaksförbrukaren ej i annan mån skulle övergå till ett högre prisläge än att han finge finna sig i, att den nuvarande »konsumtionsrabatten» bortföller.

Nu lämnas nämligen t. ex. 10 st. 3-öres cigarretter för 25 öre och 11 st. 10-öres cigarrer för 1 krona.

Hädanefters får han betala 10 st. 3-öres cigarretter med 30 öre och 10 st. 10-öres cigarrer med 1 krona.

Å rökto bak, tuggto bak och snus förekomma i regel redan nu ej konsumtionsrabatter och i de större städerna säljas t. o. m. 1-öres cigarretterna för 2 öre per st., då ej hela förpackningar köpas. Tobaksförbrukaren är alltså i många fall redan van vid att ingen konsumtionsrabatt lämnas.

III.

Beräkning av de blivande statsinkomsterna.

Vid valet av skattesatser för de olika fabrikaten har jag utgått därifrån, att det enklare fabrikatet bör beskattas lindrigare än det dyrare. Detta ernås automatiskt därigenom, att banderollskatten för cigarrer, cigarrcigarretter, cigarretter samt röktobak utgår i proc. av minut-handelspriset.

För cigarrer anser jag att skatten dessutom bör utgå progressivt, ju dyrare cigarrerna äro, då fullt fog torde föreligga för, att lyxrökaren skall beskattas hårdare än den, som använder varor i medelprislägena.

Skattesatsen för cigarrer och cigarrcigarretter föreslår jag till:

10 proc. av minuthandelspriset	t. o. m. 20 öre per st.
20 » » »	fr. o. m. 21 öre » 30 » » »
30 » » »	då priset överstiger 30 » » »

För cigarretter har jag ansett mig redan från början kunna föreslå 20 proc. i skatt, då cigarretter i alla land visat sig tåla rätt stor beskattning.

Röktobaken torde i konsekvens med cigarretterna böra draga en skattesats av 20 proc., då en lägre skattesats möjligen kunde komma att leda därtill, att statsinkomsterna minskades, i den händelse piprökningen skulle tilltaga på andra tobaksfabrikats bekostnad.

För rull- och presstobak samt snus har jag valt en enhetlig skattesats av resp. 50 och 30 öre per kg., då en enhetlig skattesats vid dessa fabrikat lättare kan försvaras än vid andra fabrikat, där prislägena variera i högre grad än vad fallet är med de mera gångbara märkena av tuggtobak och snus. Jag hänvisar i övrigt till vad jag vidare anført under rubriken »skattebelastningens storlek».

På basis av ovanstående skattesatser torde följande beräkning över de nya statsinkomsterna kunna göras.

A I.

Cigarrer.

Prisläge.	Minuthandelsvärde.	Ny skatt.
5—20 öre	kr. 10,991,845: —	10 proc. å värdet kr. 1,099,184: —
21—30 »	» 550,000: —	20 » » » 110,000: —
31 öre och dyrare	» 200,000: —	30 » » » 60,000: —

Cigarrcigarretter.

5 öre och dyrare	» 5,600,000: —	10 » » » 560,000: —
		kr. 1,829,184: —

<i>Cigarretter.</i>		Transport	kr. 1,829,184: —
i alla prislägen	kr 18,640,000: —	20 proc. å värdet	» 3,728,000: —
<i>Röktobak.</i>			
i alla prislägen	» 1,945,700: —	20 » »	» 389,140: —
<i>Rull- och presstobak.</i>			
565,000 kg.	50 öre per kg.	»	282,500: —
<i>Snus.</i>			
6,250,000 kg.	30 » » »	»	1,875,000: —
Summa ökad statsinkomst kr. 8,103,824: —			

Staten skulle alltså genast hava att påräkna en ökad inkomst av tobaksnäringen av i runt tal 8,103,000 kronor under förutsättning, att konsumenten hölle sig vid sitt gamla prisläge.

Skulle konsumenten övergå till ett högre prisläge och importen av färdigt fabrikat ej sjunka blir inkomsten naturligtvis ännu större.

En ytterligare förutsättning är naturligtvis även att ej konsumtionen sjunker.

Konsumtionen skulle emellertid behöva sjunka med 25 procent för att ej det i statsverkspropositionen önskade beloppet av 6,000,000 kronor skulle ernås.

Ett sjunkande av konsumtionen är emellertid knappast att befara, då hänsyn tages till att konsumtionen växer med en växande befolkning.

Av tab. nr 4 framgår att statsinkomsten årligen ökats ej obetydligt under en lång följd av år.

Sålunda var statsinkomsten

år 1900	kronor 4,456,828: —
» 1908	» 5,402,387: —
» 1912	» 6,490,164: —
Skillnaden i statsinkomst år 1912 mot 1900 var ...	» 2,033,336: —

eller 45.62 proc., motsvarande en medelökning för vart och ett av de efter år 1900 följande åren av 3.8 proc. av statsinkomsten år 1900.

Skillnaden av statsinkomsten mellan de olika åren visar alltså en bestämd tendens till stegring. Sålunda var stats-

inkomsten år 1912	kronor 6,490,164: —
mot år 1908	» 5,402,387: —

Ökningen var alltså kronor 1,087,777 eller sammanlagt 20.13 proc., motsvarande en medelökning för vart och ett av de efter 1908 följande åren av 5.03 proc.

Vill man nu undersöka möjligheten av att tobaksnäringen med den föreslagna skatteformen skall år 1926 lämna det beräknade resultatet av kronor 12,000,000 per år, måste man naturligtvis taga hänsyn till just denna påvisade stegring av statsinkomsterna av tobaken.

Man kan ju alltid förutsätta, att denna stegring ej såsom hittills skall fortsätta under den första tiden efter den nya skattens införande, men stegringen i konsumtionen torde efter någon tid åter bli normal. Låt oss t. ex. antaga, att konsumtionen ej ökade under ända till 3 år, alltså t. o. m. år 1917 och att konsumtionen därefter i medeltal under åren till och med år 1926 ej ökade i samma grad som hittills varit fallet.

Det är ovan påvisat, att statsinkomsten under åren efter 1900 till 1912 ökades med 3.8 proc., men att ökningen under åren efter 1908 varit större, nämligen 5.3 proc. i medeltal per år.

Om man för åren efter 1917 t. o. m. 1926 beräknar en ökning av 2.8 proc., alltså 1 proc. mindre än ökningen under 1900—1912 och 2.23 proc. mindre än under åren 1908—1912, visas här nedan att statsinkomsten år 1926 skulle uppgå till kronor 18,710,000 eller c:a kronor 12,220,000 mera än år 1912.

B. I.

Beräkning av statsinkomsten t. o. m. 1926.

År	Totala statsinkomsten	
1915	kronor	14,593,000: —
1916	»	14,593,000: —
1917	»	14,593,000: —
beräknad medelökning per år 2.8 proc.		
1918	kronor	408,604: — kronor 15,001,604: —
1919	»	420,044: — » 15,421,648: —
1920	»	431,806: — » 15,853,454: —
1921	»	443,896: — » 16,297,350: —
1922	»	456,325: — » 16,753,675: —
1923	»	469,102: — » 17,222,777: —
1924	»	482,237: — » 17,705,014: —
1925	»	495,740: — » 18,200,754: —
1926	»	509,621: — » 18,710,375: —

Den beräknade totala statsinkomsten av tobaksnäringen år 1926 skulle alltså vara kronor 18,710,375: —

1912 var den faktiska statsinkomsten » 6,490,164: —

Skillnaden i statsinkomst kronor 12,220,211: —

Att detta icke är för sangviniskt räknat framgår ytterligare därav, att statsinkomsten under år 1913 ytterligare ökats. Angående denna sak hänvisas till tab. 1 och 2, av vilka framgår, att importen av råtabak under år 1913 var ..... kg. 4,732,436
 mot år 1912 ..... » 4,496,696
 och importen av cigarrer, cigarrcigarretter och cigarretter
 år 1913 ..... » 496,739
 mot år 1912 cigarrer och cigarrcigarretter kronor 166,555
 cigarretter ..... » 306,556 » 473,100

Importen under år 1914 har även ökats ej obetydligt för råtabak och cigarrer och cigarretter, vilket framgår av tab. 5, däri importen för år 1913 och 1914 månadsvis redovisas för månaderna januari—maj. Senare uppgifter finnas icke.

För röktabak, rull- och presstobak finnas inga offentliggjorda siffror tillgängliga i den offentliga statistiken för sistnämnda år.

IV.

Skattebelastningens storlek.

Kommerskollegii undersökning rörande den inhemska fabrikationen år 1908 lämnar material för bedömande av den medelbelastning, varav i Sverige tillverkade och dit importerade tobaksfabrikat drabbas på grund av nu gällande tullsatser. (Tobakskommitterades betänkande del. II sid. 140 o. f.)

För tillverkning av

100 kg. cigarrer och cigarrcigarretter

åtgå	133.1 kg. tobak, varav		
	113.5 » utländsk tobak, tull à kronor 1.—	.....	kronor 113: 50
avgå	29.7 » nyttigt avfall, varav		
	25.3 » utländsk tobak, tull à kronor 0.50	.....	» 12: 65
			kronor 100: 85

100 kg. cigarretter

åtgå	85.5 kg. tobak, varav		
	85.5 » utländsk tobak, tull à kronor 1.—	.....	kronor 85: 50
avgå	1.9 » nyttigt avfall, tull à kronor 0.50	.....	» 0: 95
			kronor 84: 55

<i>100 kg. rökto</i>			
åtgå	99.8 kg. tobak, varav		
51	» utländsk tobak, tull å kronor 1.—	kronor	51: —
och	19.1 » nyttigt avfall, tull å kronor 0.50	»	9: 55
			kronor 60: 55

<i>100 kg. rull- och presstobak (tuggtobak)</i>			
åtgå	99.7 kg. tobak, varav		
96.4	» utländsk tobak, tull å kronor 1.—	kronor	96: 40
avgå	19 » nyttigt avfall, varav		
18.4	» utländsk tobak, tull å kronor 0.50	»	9: 20
			kronor 87: 20

<i>100 kg. snus</i>			
åtgå	54.3 kg. tobak, varav		
42.5	» utländsk tobak, tull å kronor 1.—	kronor	42: 50
4.1	» avfall, tull å kronor 0.50	»	2: 05
			kronor 44: 55

Ovanstående slutsummor angiva följaktligen den nuvarande tullbelastningen per 100 kg. Man har beräknat tullvärdet för avfallet till endast 50 öre per kg., enär det avfall, som uppkommer vid en avdelning av fabrikationen, beräknats finna användning vid en annan och sådan fabrikationsgren anses betala ungefär halva tullvärdet för det erhållna avfallet.

Med den nuvarande belastningen som utgångspunkt kan man beräkna den blivande belastningen, varvid följande siffror, vilka ävenledes framgå av kommerskollegii undersökning, använts.

<i>Inhemsk tillverkning.</i>	Medelvikt per 1,000 st.	Antal st. per 100 kg.	Minuthandels- värde i medeltal.
Cigarrer.....	5.17 kg.	19,340 st.	—
Cigarrcigarretter	2.78 »	35,971 »	—
Cigarretter	1.17 »	85,470 »	—
Rökto	—	—	3.85 kr.
Rull- och presstobak.....	—	—	4.46 »
Snus	—	—	1.81 »

<i>Importerat fabrikat.</i>			
Cigarrer.....	5.4 kg.	18,519 st.	—
Cigarrcigarretter	1.8 »	55,555 »	—
Cigarretter	0.93 »	107,527 »	—
Rökto	—	—	8.95 kr.
Rull- och presstobak.....	—	—	5.06 »

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 114 häft. (Nr 255.) 4

Tab. 6 a och tab. 6 b angiva nu för cigarrer, cigarreigarretter samt cigarretter belastningens storlek i olika prislägen, dels enligt nu gällande tulltaxa, dels ökningen enligt föreliggande förslag samt totalbelastningen, allt per 100 kg. För rökto bak och tuggtobak angivas samma tal som vid det av kommerskollegium angivna medeltalet för minuthandelspriset för år 1908, ävenledes per 100 kg. För det importerade snuset hava inga belastningstal angivits, enär importsnus, huvudsakligen Macuba- och Bahiasnus, i allmänhet åtminstone ej försäljes enbart utan endast i blandning med annat snus.

Liksom genomgående skett vid behandlingen av föreliggande förslag är utgångspunkten för beräkningen förutvarande, resp. av kommerskollegium för år 1908 angivna minuthandelspris eller medeltal därav. Faktiskt måste ju, i de fall där enbart medelpriset angivits, belastningsökningen, räknad procentvis i förhållande till minuthandelspriset, komma att bli mindre, än den i tabellen angivna, ty medeltalet av minuthandelspriset för rök- och tuggtobak samt snus kommer givetvis att något ökas genom den nya skatten. För rökto bak samt tuggtobak är för övrigt minuthandelspriset redan nu 10 à 15 proc. högre än 1908.

Tabellerna 6 a och 6 b lämna dessutom en god illustration till det orättvisa i tullbeskattningen efter vikt och de betydligt rättvisare belastningstal, som banderollbeskattningen efter värde medför, om man nämligen utgår ifrån, att konsumenten av dyrare varor i regel måste vara mera skattekräftig.

Tullsystemet beskattar alla varor lika per kg., oberoende av deras värde, men banderollbeskattningen tillåter att skattebelastningen ökas i proportion till, eller om man så vill, progressivt i förhållande till värdet.

Om man beräknar den belastning, som den nuvarande råto baks-tullen orsakar å cigarrer i procent till minuthandelsvärdet, finner man, att denna belastning är för

5 öres cigarrer	10.43 proc.
10 » »	5.21 »
15 » »	3.48 »
25 » »	2.09 »
40 » »	1.30 »
50 » »	1.04 »
100 » »	0.52 »

d. v. s. står i omvänt förhållande till konsumenternas skattekräft.

Belastningen är i föreliggande förslag beräknad till 10, 20 och 30 proc. av minuthandelspriset. Belastningsökningen följer då ej blott minuthandelspriset, utan stegras med vissa intervaller progressivt (10 proc. t. o. m. 20 öre, 20 proc. över 20 t. o. m. 30 öre, 30 proc. över 30 öres minuthandelspris per st.).

En progressiv stegring av skatten har ej föreslagits för andra tobaksfabrikat än cigarrer. För cigarretter är däremot skattesatsen redan från början satt till 20 proc. mot 10 för cigarrer i de lägre prislägena. Röktobaken har ävenledes skattesatsen 20 proc. detta för att förhindra att konsumenten skulle söka sig över till röktobaken från de från statsfinansiell synpunkt mera givande fabriken.

För rull- och presstobaken samt för snus är en enhetlig skattesats av resp. 50 och 30 öre föreslagen. Dessa skattesatser storlek äro för övrigt ej av den betydighet, att de i allt för hög grad komma att verka betungande för genomsnittsförbrukaren.

Då det är av intresse att se, i vad mån skatteökningen kommer att drabba konsumenterna, bifogas även en beräkning i detta avseende.

Resultatet av dessa senare beräkningar återfinnas å tab. 7. Det torde härav framgå, att de föreslagna skattesatserna icke i någon högre grad komma att verka betungande för genomsnittsförbrukaren.

Innan jag slutligen kommer till det lagförslag, varpå den av mig föreslagna beskattningen skulle grundas, vill jag påpeka ett par olikheter mellan sättet för inkomstberäkningen vid detta och Kungl. Maj:ts proposition.

Kungl. Maj:t har vid inkomstberäkningen utgått från medeltalet av omsättningen under åren 1909 till 1912.

I detta förslag är däremot räknat med faktiska omsättningen, något avrundad nedåt, för samtliga tobaksvaror utom cigarretter under år 1912. För cigarretter är räknat med den enligt företagen särskild undersökning fastställda omsättningen under år 1913. Kungl. Maj:t har räknat med en viss minskning av konsumtionen under år 1915, men anser att förhållandena redan under år 1916 åter skola vara normala. I detta förslag är räknat med en period av tre år, innan konsumtionen skulle hava att uppvisa någon ökning mot den nuvarande.

För enskild motionär ställer det sig synnerligen vanskligt att giva en lagtext vederbörlig form och att vid paragrafernas utarbetande överblicka, att alla erforderliga bestämmelser verkligen medtagits. Jag vågar emellertid uttala en förhoppning, att utskottet måtte vidtaga nödiga rättelser, samt hemställer, under hänvisning till vad jag ovan anført,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts propositioner nr 254—256 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m. och i stället antaga härvid fogade förslag till förordning angående beskattning av tobaksvaror.

Stockholm den 1 augusti 1914.

Erik Röing.

Förslag

till

Förordning angående beskattning av tobaksvaror.

Kap. I.

Allmänna bestämmelser.

§ 1.

I denna förordning förstås med:

råtobak, all tobak, som icke undergått vidare förarbetning än torkning, svettning och sortering;

tobaksvara, varje vara, som är tillverkad av tobak eller däri tobak i någon form ingår, såvitt varan är avsedd eller ägnad till förbrukning av människor samt vidare cigarrettpapper av alla slag och former ävensom cigarretthylsor;

tobaksodlare, var och en som inom riket odlar tobak för annat ändamål än till prydnad;

råtobakshandlare, envar som här i riket yrkesmässigt för egen eller annans räkning driver handel med råtobak;

tobaksfabrikant, var och en som inom riket driver tillverkning för försäljning av tobaksvara, därvid som tillverkning anses varje bearbetning av tobak utöver dennas torkning, svettning och sortering;

tobaksvaruhandlare, var och en som inom riket för egen eller annans räkning yrkesmässigt driver handel med tobaksvara;

minuthandelspris, det pris vartill tobaksvara inom riket tillhålls allmänheten. Vid utifrån av annan person än tobaksfabrikant eller tobakshandlare införd tobaksvara skall såsom minuthandelspris anses den andel för stycketal eller kilogram som belöper av det belopp, som erhålles vid en beräkning efter den grund att till dubbla fakturabeloppet läggas frakt och tull.

§ 2.

För till förbrukning av människor inom riket avsedda tobaksvaror skall till belopp och i den ordning härefter säges erläggas en särskild skatt. Denna skall utgå i form av stämpelavgift (banderoll).

Stämpelavgiften skall utgöra

för *cigarrer och cigarrcigarretter*:

10 proc. av minuthandelspriset, där detta för styck icke överstiger 20 öre,

20 proc. av minuthandelspriset, där detta för styck överstiger 20 men icke 30 öre,

30 proc. av minuthandelspriset, där detta för styck överstiger 30 öre; för *cigarretter*:

20 proc. av minuthandelspriset;

för *karvad tobak* (röktobak):

20 proc. av minuthandelspriset;

för *spinn-, rull- och presstobak*:

50 öre för kilogram;

för *snus*:

30 öre för kilogram;

för *cigarrettpapper* av alla slag och former samt *cigarretthylsor*: 3 kronor för ettusen stycken.

För utifrån till riket införd tobaksvara skall förutom denna stämpelavgift erläggas tull enligt gällande tulltaxa.

Från stämpelavgift enligt denna förordning skola vara befriade:

a) tobaksvaror, som till riket införas för Konungens och medlems av det kungl. husets räkning eller som av utländska här ackrediterade sändebud för eget behov hit införas;

b) tobaksvaror, som av från utrikes ort ankommande resande medföras intill viss mindre av Kungl. Maj:t fastställd myckenhet;

c) cigarrettpapper och cigarretthylsor, som av tobaksfabrikant för hans tillverkning anskaffas;

d) cigarretter, som enskild person inom riket för eget behov tillverkar.

Där med ovan angivna beräkningsgrund stämpelavgift skulle utgå med del av ett öre skall stämpelavgiften i stället beräknas till närmast högre helt öre.

§ 3.

Råtabak må, där icke Kungl. Maj:t för särskilt fall sådant medgivit, endast innehavas av tobaksodlare, råtabakshandlare och tobaksfabrikant, som till kontrollmyndigheten gjort i denna förordning föreskriven anmälan, samt av handelsresande i sådan vara intill viss mindre av Kungl. Maj:t fastställd myckenhet.

§ 4.

Överinseendet av tobaksodlingen, bearbetningen och försäljningen av råtabak samt tillverkningen och försäljningen av tobaksvaror skall utövas av kontrollstyrelsen eller annan därtill förordnad kontrollmyndighet samt enligt föreskrifterna uti av Kungl. Maj:t utfärdad särskild ordningsstadga.

§ 5.

Tobaksodlare, råtabakshandlare, tobaksfabrikant och tobakshandlare äro skyldiga att ställa sig till efterrättelse vad uti ordningsstadgan eller av kontrollmyndigheten enligt densamma eller denna förordning föreskrives.

Hos kontrollmyndighet anställd ämbets- eller tjänsteman eller eljest anställt biträde liksom kontrollmyndighets ombud må icke för annan yppa sådan tobaksodlares, råtabakshandlares, tobaksfabrikants eller tobakshandlares yrkeshemlighet eller andra dennes rörelse vidkommande förhållanden, varom han under utövningen av sin anställning kommit i kännedom.

Kap. II.

Om tobaksodling.

§ 6.

Den, som vill inom riket odla tobak för annat ändamål än till prydnad, skall varje år, då sådan odling förekommer, före den 1 juli till kontrollmyndigheten eller den, som enligt tillkännagivande är dess ombud i orten, ingiva skriftlig anmälan i två exemplar enligt av kon-

trollmyndigheten fastställt formulär, med noggrann uppgift på storleken och belägenheten av varje särskild för ändamålet använd och avsedd jordlott ävensom på de för den skördade tobakens förvaring avsedda lokaler.

Varje inskränkning i området för anmäld tobaksodling skall jämväl, på sätt nu är sagt, anmälas till kontrollmyndigheten eller dess ombud. Ombyte av torkrum skall på enahanda sätt i förväg anmälas.

Det ena exemplaret av ovan omförmälda handlingar skall återställas till den, som gjort anmälan, försett med anteckning om dagen, då anmälan skett; det andra exemplaret användes av kontrollmyndigheten för att läggas till grund för kontrollen och efterföljande granskning av de lämnade uppgifternas riktighet.

Sedan tiden för odlingsanmälningars ingivande utgått, skall kontrollmyndigheten till Kungl. Maj:ts befallningshavande i län, inom vilket odlare blivit anmäld, lämna uppgift angående odlarna inom länet.

§ 7.

All skördad tobak skall förvaras i de anmälda torkrummen.

§ 8.

Tobaksodlare är skyldig att före den 1 maj året efter skörden å formulär, som av vederbörande kontrollmyndighet tillhandahålles, till denna insända redogörelse angående den av honom skördade tobaken.

§ 9.

Tobaksodlare är skyldig att enligt i ordningsstadgan närmare meddelade föreskrifter föra särskild bok över all av honom skördad och avyttrad tobak. Till kontroll å dessa uppgifter skola tobaksodlares böcker med tillhörande verifikationer vara tillgängliga för vederbörande kontrollpersonal.

§ 10.

Inom den 15:de dagen efter utgången av varje månad skall tobaksodlare hava till kontrollmyndigheten insänt ett enligt fastställt formulär upprättat sammandrag, utvisande huru stor myckenhet tobak under föregående månad av honom försålt, med uppgift om köparens namn och

bostad samt myckenheten av den sålunda till var och en försålda tobaken jämte dess beskaffenhet av svettad eller osvettad.

§ 11.

Tobaksodlare må icke försälja av honom skördad tobak till andra köpare inom riket än behörigen anmälda råtabakshandlare och tobaksfabrikanter.

§ 12.

Åger annan än den, som gjort odlingsanmälan, del i den odlade tobaken eller övertages tobaksplantering före skörden av annan än den, som gjort anmälan, äro i förra fallet samtliga delägare i odlingen och i fall där tobaksplanteringen övertagits av annan än den ursprungliga odlaren, såväl odlaren som den nya innehavaren i lika mån ansvariga för fullgörandet av skyldigheter, som enligt denna förordning åligger tobaksodlare.

Kap. III.

Om råtabakshandel.

§ 13.

Den som ämnar inom riket yrkesmässigt för egen eller för annans räkning driva handel med råtabak är skyldig att, innan rörelsen må taga sin början, till kontrollmyndigheten eller dess ombud i orten ingiva skriftlig anmälan i två exemplar enligt av kontrollmyndigheten fastställt formulär. Uti sådan anmälan, vartill skall fogas icke tidigare än en månad därförut utfärdat bevis om till handelsregistret anmäld och däri införd firma, eller där anmälan göres av ett aktiebolag, bevis ej äldre än ett år att aktiebolaget registrerats, skall lämnas uppgift om de lokaler, varuti råtabak avses att förvaras.

Innan rörelsen må under nytt kalenderår fortsättas, skall före årets början i samma ordning ingivas på enahanda sätt beskaffad ny anmälan.

Vid varje nu sagd anmälan skall vara fogad en anmälningsavgift av etthundra kronor, dock att där första anmälan sker efter den 1 juli anmälningsavgiften skall vara allenast femtio kronor.

Anmälningsplikt anses icke fullgjord, innan anmälningsavgiften erlagts.

Angående ombyte av sådan lokal eller annan ändring uti anmälda förhållanden skall i förväg likaledes till kontrollmyndigheten eller dess ombud i orten, ingivas skriftlig anmälan i två exemplar enligt av kontrollmyndigheterna fastställt formulär.

Det ena exemplaret av ovan omförmälda handlingar skall återställas till den, som gjort anmälan, försett med anteckning om dagen, då anmälan skett; det andra exemplaret användes av kontrollmyndigheten för att läggas till grund för kontrollen och efterföljande granskning av de lämnade uppgifternas riktighet.

Råtobak må icke av råtobakshandlare förvaras uti annan än vederbörligen anmäld lokal.

§ 14.

Råtobakshandlare må icke försälja råtobak till andra köpare inom riket än vederbörligen anmälda råtobakshandlare och tobaksfabrikanter.

§ 15.

Råtobakshandlare är skyldig icke allenast att föra föreskrivna handelsböcker utan ock att enligt närmare i ordningsstadgan meddelade föreskrifter föra särskild bok över all mottagen och avyttrad tobak.

Till kontroll å dessa uppgifter skola råtobakshandlares alla böcker med vederbörliga verifikationer vara tillgängliga för vederbörande kontrollpersonal.

§ 16.

Inom den 15:de dagen efter utgången av varje månad skall råtobakshandlare hava till kontrollmyndigheten insänt ett enligt fastställt formulär upprättat sammandrag, utvisande huru stor myckenhet tobak under föregående månad av honom inköpts och försålts, jämte uppgift om köparens namn och bostad samt myckenheten av den sålunda till var och en försålda tobaken jämte dess beskaffenhet av svettad eller osvettad.

§ 17.

Råtobakslager kan efter kontrollmyndighetens förordnande när som helst underkastas revision för konstaterande av bokföringens och de

lämnade uppgifternas riktighet. Vid revision är råtabakshandlare skyldig att lämna nödigt arbetsbiträde.

Kap. IV.

Om tillverkning av tobaksvaror.

§ 18.

Den, som ännar inom riket yrkesmässigt driva tillverkning för försäljning av tobaksvaror, är skyldig att, innan tillverkningen må taga sin början, till kontrollmyndigheten eller dess ombud i orten ingiva skriftlig anmälan i två exemplar enligt av kontrollmyndigheten fastställt formulär. Ut i sådan anmälan, vartill skall fogas icke tidigare än en månad därförut utfärdat bevis om till handelsregistret anmäld och däri införd firma eller, där anmälan göres av ett aktiebolag, bevis ej äldre än ett år att aktiebolaget registrerats, skola uppgivas:

- a) orten och platsen, där tillverkningen skall bedrivas, tillverkarens postadress, de lokaler, som skola användas vid tillverkningen och förpackningen samt såsom upplagsrum för råämnen och färdiga varor;
- b) de maskiner av olika slag, som skola användas vid tillverkningen;
- c) det ombud, som i tillverkarens frånvaro skall äga företrädas densamme inför kontrollpersonal.

Innan rörelsen må under nytt kalenderår fortsättas, skall före årets början i samma ordning ingivas på enahanda sätt beskaffad ny anmälan.

Vid varje nu sagd anmälan skall vara fogad en anmälningsavgift av etthundra kronor, dock att där första anmälan sker efter den 1 juli anmälningsavgiften skall vara allenast femtio kronor.

Anmälningsplikt anses icke fullgjord, innan anmälningsavgiften erlagts.

Vid ombyte av tillverkningsort eller annan ändring uti anmälda förhållanden skall i förväg likaledes till kontrollmyndigheten eller dess ombud i orten ingivas skriftlig anmälan i två exemplar enligt av kontrollmyndigheten fastställt formulär.

Det ena exemplaret av ovan omförmälda handlingar skall återställas till den, som gjort anmälan, försett med anteckning om dagen, då anmälan skett; det andra exemplaret användes av kontrollmyndigheten för att läggas till grund för kontrollen och efterföljande granskning av de lämnade uppgifternas riktighet.

§ 19.

All tillverkning och förpackning skall ske inom de anmälda fabrikslokalerna; och må andra lokaler än de såsom upplagsrum anmälda icke användas för förvaring av råämnen och färdiga varor.

§ 20.

Utan tillstånd för varje särskilt fall av kontrollmyndigheten eller dess ombud får icke av tobaksfabrikant till annan person inom riket än hos kontrollmyndigheten enligt denna förordning anmäld annan tobaksfabrikant tobaksvara utlämnas utom i slutna förpackningar av den beskaffenhet, som i ordningsstadgan föreskrives, eller innan förpackningen försetts med såväl sådan beteckning som här nedan sägs som stämpel till det belopp, varför skatt enligt denna förordning skall för den i förpackningen inneslutna varan erläggas.

Utifrån till riket införd tobaksvara, varför skatt enligt denna förordning skall erläggas, må icke från tullverket utlämnas utom i slutna förpackningar av nyss angivna beskaffenhet eller innan förpackningen försetts med beteckning och stämpel såsom i § 20 sägs.

§ 21.

Där Kungl. Maj:t prövar sådant för visst fall kunna medgivas, må tobaksvara utlämnas i slutna förpackning av annan än i ordningsstadgan fastställd beskaffenhet.

§ 22.

Å varje förpackning skall finnas på stadigvarande sätt anbragt beteckning, angivande dels, i enlighet med den grund, varför skatt skall därför erläggas, den inneslutna varans art, stycketal eller vikt och minut-handelspris, dels ock tillverkarens firma eller mottagarens namn eller av kontrollmyndigheten för viss mottagare godkänt nummer eller märke eller annat i ordningsstadgan föreskrivet märke.

Tobaksvara må icke av tobaksfabrikant försäljas till högre pris än det å dess förpackning angivna.

§ 23.

Stämpel skall åsättas förpackning på sådant sätt, att förpackningens innehåll icke kan åtkommas, utan att stämpeln brytes.

§ 24.

Export av tobaksvara må endast äga rum i den ordning och under den kontroll, varom av Kungl. Maj:t särskilt stadgats.

§ 25.

Erforderliga stämplor (tobaksstämpel) skall av statskontoret genom därtill antagna försäljningsmän tillhandahållas.

Sådana försäljningsmän utses för Stockholm av statskontoret och för varje annan stad ävensom, till erforderligt antal, för landet av Konungens befallningshavande.

Den myndighet, som förordnat försäljningsman, äger, när så provas skäligt, entlediga honom. Däröver må klagan ej föras.

Emot ställande av godkänd säkerhet äger tobaksfabrikant erhålla intill tre månaders betalningsanstånd för av honom rekvirerade tobaksstämplor.

Rekvosition av stämplor skall ske skriftligen uti två exemplar; och åligger det försäljningsman att sist inom fjorton dagar efter rekvisitionens emottagande översända ena exemplaret till kontrollmyndigheten.

§ 26.

Försäljningsman vare skyldig att för sin uppbörd ställa behörigen godkänd borgen eller ock vidsätta obligationer i enlighet med därom gällande föreskrifter; ägande försäljningsman att för rekvisition hos statskontoret få stämplor sig tillställda inom det belopp, för vilket säkerhet sålunda blivit ställd.

För stad förordnad försäljningsman åligger att hava den till försäljning avsedda lägenheten för allmänheten tillgänglig varje söckendag å tid, som bestämmes av den myndighet, som förordnat försäljningsmannen.

§ 27.

Då försäljningsman av Konungens befallningshavande antages eller entledigas, göre Konungens befallningshavande ofördröjligen därom anmälan hos statskontoret. Detsamma gälle ock i fall den säkerhet, som av sådan försäljningsman blivit ställd, undergått förändring.

§ 28.

Beträffande uppbörd och redovisning för tobaksstämplar skall i tillämpliga delar iakttagas, vad som finnes föreskrivet i förordningen angående stämpelavgifter, dock att försäljningsman i redovisning för tobaksstämplar icke äger att såsom ersättning för besvär och kostnader räkna sig till godo mer än en tiondedels procent av det belopp, för vilket tobaksstämplar under året av honom försåls.

§ 29.

Har oriktig stämpel lagts å tobaksvara, som ännu icke utkommit från tobaksfabrikant eller tullverket, eller har, sedan tobaksstämpel på föreskrivet sätt anbragts i förpackning, denna blivit förstörd eller skadad, så att varan gått förlorad eller undergått sådan förändring, att den icke kan till försäljning användas eller har av annan orsak varan förstörts eller förändrats, såsom nu är sagt, så må, därest med intyg av kontrolltjänsteman eller eljest i stad av borgmästare, polismästare, notarius publicus eller stadsfiskal och å landet av kronofogde eller länsman styrkes ej mindre, att nu nämnt förhållande inträffat än ock att betryggande åtgärd vidtagits till förhindrande av stämplarnas vidare användning för sitt ändamål, statskontoret eller i landsorten Konungens befallningshavande på ansökning medgiva restitution av stämpelavgiften.

§ 30.

Tobaksfabrikant är skyldig att föra jämte föreskrivna handelsböcker *dels* en tillverkningsjournal, ur vilken med lätthet kunna inhämtas upplysningar om myckenheten av vid tillverkningen använd råtabak, av vid tillverkningen använda olika tobaksvaror samt av från tobaksfabrikanten utlämnade tobaksvaror och om andra uppgifter, som kunna erfordras för upprättandet av en tillförlitlig statistik rörande tillverkningen, *dels* en stämpelavräkningslängd, utvisande antalet och beloppet av inköpta stämplat samt dessas användning, *dels* ock en arbetsjournal, utvisande antalet av varje dag vid tillverkningen använda arbetare.

Närmare föreskrifter angående uppläggandet och förandet av tillverkningsjournalen, stämpelavräkningslängden och arbetsjournalen föreskrivas i ordningsstadgan.

Tobaksfabrikant är skyldig att på anfordran för kontrollmyndig-

heten och kontrollpersonal hålla tillgängliga såväl sina handelsböcker som här ovan särskilt föreskrivna böcker.

§ 31.

Senast inom femtonde dagen efter varje månads utgång skall tobaksfabrikant hava till kontrollmyndigheten insänt ett enligt fastställt formulär upprättat sammandrag för föregående månad av tillverkningsjournalen och stämpelavräkningslängden.

§ 32.

Tobaksfabrikants lager av råtabak och tobaksvaror må av kontrollmyndigheten när som helst underkastas revision för konstaterande av bokföringens och lämnade uppgifters riktighet. Vid sådan revision är tobaksfabrikanten skyldig att lämna nödigt arbetsbiträde.

Om vid revisionen en brist förefinnes, som är större än den, som vid tobakens lagring och bearbetning enligt erfarenhet plägar inträda, har tillverkaren att häröver avgiva förklaring.

§ 33.

Skadad eller oduglig tobak eller tobaksvara må under kontrolltjänstemans tillsyn kunna förstöras och mot dennes attest ur tillverkningsjournalen avföras.

Av tobaksfabrikant från köpare återtagen råtabak eller tobaksvara skall i tillverkningsjournalen återinföras.

§ 34.

Tobaksfabrikant, som genom underlåtet iakttagande av i denna förordning, ordningsstadgan eller av kontrollmyndigheten meddelade föreskrifter föranlett, att kontrollmyndigheten mot honom nödgat vidtaga särskild kontrollåtgärd, är skyldig att tillfullo ersätta därav uppkommen kostnad.

Kap. V.

Om minuthandel med tobaksvaror.

§ 35.

Envar, som vill idka handel med tobaksvaror, är skyldig att, innan sådan rörelse må taga sin början, jämte den anmälningsskyldighet som

eljest må åligga honom, därom ingiva skriftlig anmälan till kontrollmyndigheten eller dess ombud. Uti dylik anmälan skall lämnas uppgift om det ställe och de lokaler, varest försäljning skall äga rum.

Särskild anmälan skall ske för varje kommun, inom vilken rörelsen skall idkas, även om rörelsen är av enbart tillfällig art.

Innan rörelsen må under nytt kalenderår fortsättas, skall före årets början i samma ordning ingivas på enahanda sätt beskaffad ny anmälan.

Vid varje nu sagd anmälan skall vara fogad en anmälningsavgift av, där rörelsen skall drivas i stad, köping eller municipalsamhälle, tjugufem kronor samt i andra fall av fem kronor.

Sker ombyte av lokal skall på enahanda sätt därom i förväg göras anmälan.

Det ena exemplaret av anmälningshandlingarna skall återställas till den, som gjort anmälan, försett med anteckning om dagen, då anmälan skett.

Från här föreskriven anmälan skall vara befriad tobaksfabrikant, vilken fullgjort den honom enligt § 18 åliggande anmälningssskyldighet beträffande i sådan anmälan uppgiven ort, såvida anmälan eljest uppfyller här meddelade föreskrifter.

§ 36.

Försäljning av tobaksvaror medelst kringföring eller s. k. automat må icke äga rum; ej heller må försäljning ske från annan än uti anmälan uppgiven lokal.

§ 37.

Det åligger handlande att förvissa sig om att av honom för försäljning anskaffade tobaksvaror vid hans emottagande därav äro förpackade i enlighet med föreskrifterna i denna förordning, ävensom att förpackningarna äro försedda med i § 22 omförmäld beteckning ävensom tobaksstämpel till med beteckningen överensstämmande belopp.

§ 38.

Cigarretter, karvad^o tobak (röktobak) cigarrettpapper och cigarretthylsor få endast i slutna förpackningar försälas.

Då eljest för försäljning förpackning öppnas må intet från densamma skiljas; ej heller må förpackning på det sätt öppnas att vid öppnandet den i förpackningen jämlikt 22 § anbragta beteckning fördärvas

eller göres oläslig. Vid förpacknings öppnande skall å därför avsedd plats utav den i förpackningen anbragta stämpeln på varaktigt och tydligt sätt antecknas år och dag för förpackningens öppnande.

§ 39.

Tobaksvara får icke av handlande försälas till högre än det i förpackningen angivna pris, utan att dessförinnan å förpackningen på sätt i § 23 är stadgat åsatts ytterligare stämpel, så att sammanlagda beloppen av å förpackningen anbragta stämplat motsvara den å varan enligt denna förordning belöpande skatt.

§ 40.

Så snart en av handlande inskaffad förpackning blivit tömd, skall densamma av honom omedelbart förstöras.

Kap. VI.

Om avgifter.

§ 41.

Härförut uti §§ 13, 18 och 35 omförmälda avgifter skola redovisas och förvaltas på sätt Kungl. Maj:t föreskriver samt användas till bestridande av kontrollkostnaderna.

Skulle beloppet av inbetalda avgifter icke täcka kontrollkostnaderna, skall det för bristens fyllande erforderliga för varje kalenderår utdebiteras å tobaksfabrikanterna i förhållande till deras nettoförsäljningssumma under året dock utan avdrag för beviljade kassarabatter.

Kap. VII.

Ansvarsbestämmelser.

§ 42.

Försummas anmälan, som enligt §§ 13, 18 eller 35 är föreskriven, skall den, som till sådan förseelse gjort sig skyldig, straffas med böter från och med 100 till och med 5,000 kronor.

§ 43.

Överträdelse av bestämmelserna i § 7, § 13 sista stycket eller § 19 straffas med böter från och med 20 till och med 200 kronor.

§ 44.

Överträdelse av bestämmelserna uti § 8, § 9, § 10, § 15, § 16, § 30 eller § 31 straffas med böter från och med 50 till och med 1,000 kronor.

§ 45.

Förbrytelse emot stadgande uti § 11, § 14, § 20 eller § 36 straffas med böter från och med 20 till och med 200 kronor.

§ 46.

Förbrytelse emot § 22 andra stycket, § 37, § 38, § 39 eller § 40 straffas med böter från och med 100 till och med 5,000 kronor eller fängelse i högst sex månader. Den skyldige åligger dessutom att erlægga den stämpelavgift, som på grund av förbrytelsen undandragits statsverket.

§ 47.

Överträdelse av § 5, första stycket, skall, där densamma icke eljest är belagd med straff, straffas med böter från och med 20 till och med 200 kronor.

§ 48.

Förbrytelse mot § 5, andra stycket, straffas med böter från och med 50 till och med 1,000 kronor. Skedde förbrytelsen den brottslige eller annan till nytta eller för att därmed göra skada, må till fängelse i högst sex månader dömas; den skyldige skall ock skadan till fullo gottgöra.

§ 49.

Husbonde ansvarar för förbrytelse, som, med hans vetskap, mot denna förordning begås av hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, likasom vore förbrytelsen av husbonden själv gjord.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 114 häft. (Nr 255.) 6

§ 50.

Åtal för förbrytelse emot § 5, andra stycket, anhängiggöres vid allmän domstol, men må ej av allmän åklagare väckas, där ej målsägande förbrytelsen till åtal angivit.

Övriga förbrytelser emot denna förordning åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

§ 51.

Av böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla $\frac{2}{3}$ åklagaren och $\frac{1}{3}$ kronan.

Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel. Sådan del tillkommer dock ej angivare, då angivelsen skett av föräldrar mot barn, barn mot föräldrar, makar eller syskon mot varandra, annan skyldeman mot den, hos vilken han njuter kost eller underhåll, fosterbarn mot fosterföräldrar eller tjänare mot husbondfolk under den tid de äro i tjänsten.

§ 52.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, skola, om tillgång till deras gäldande brister, förvandlas enligt allmän strafflag.

§ 53.

Allmän åklagare äger att anställa undersökning om varje förbrytelse mot denna förordning, varom han utan angivelse äger anställa åtal.

Övergångsstadganden.

§ 54.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1915.

§ 55.

Beträffande tobaksvara, som vid denna förordnings trädande i kraft innehaves av tobaksfabrikant eller tobakshandlare, skall i fråga om stämpelbeläggning gälla följande.

a) Dylik vara skall, innan den utlämnas till förbrukning inom riket och där varan innehaves av tobakshandlare, i varje fall före den 1 april 1915, i enlighet med vad i denna förordning stadgas, förpackas samt förpackningen förses med beteckning och vederbörlig stämpel.

b) I och för nu stadgad stämpelbeläggning må intill utgången av mars månad 1915 erforderliga stämplat inköpas hos statskontoret.

För stämplat erhållande skall till statskontoret avlämnas skriftlig rekvisition å hela det belopp stämplat av olika valörer, som för fullgörande av ifrågavarande stämplingsskyldighet behövas. Denna rekvisition skall vara åtföljd av ett av polismyndighet, kontrolltjänsteman eller två trovärdiga personer utfärdat intyg, utvisande den myckenhet av här avsedda stämpelpfiktiga varor i olika förpackningar, som av den, vilken avlämnar rekvisition, eninnehafts vid tiden för denna förordnings trädande i kraft.

Rekvirerade stämplat utlämnas i den mån kontant betalning för dem erlägges.

Tab. 1.

Importen av utländsk råvara och importfabrikat.

År	O a r b e t a d e			F a b r i k a t		Total
	Blad	Stjälk	Stats- inkomst	Kg.	Stats- inkomst	Stats- inkomst
1908	3,035,650	1,121,972	4,157,622	339,740	1,244,765	5,402,387
1909	3,017,981	1,125,631	4,143,612	413,526	1,482,300	5,625,912
1910	3,071,992	1,209,171	4,281,163	456,847	1,643,504	5,924,667
1911	3,322,003	1,238,546	4,560,549	480,307	1,733,939	6,294,488
1912	3,110,722	1,385,886	4,496,608	557,385	1,993,556	6,490,164
1913	4,732,438		4,732,438			

Importen

År	Cigarrer och cigarr-cigarretter		C i g a r r e t t e r			
	Kg.	Värde i kr.	Stycken	Vikt ‰	Kg.	Värde i kr.
1908	144,325	1,731,900	166,270,000	0.93	154,631	1,546,310
1909	156,140	1,873,680	210,782,790	Medel-	196,028	1,960,280
1910	160,531	1,926,372	248,017,200	vikt	230,656	2,306,560
1911	154,283	1,851,396	278,639,780		259,135	2,591,350
1912	166,555	2,081,938	329,623,650		306,550	3,372,050
1913	Cigarrer, cigarretter och cigarrcigarretter					
	496,739					

Den inhemska

År	Cigarrer och cigarrcigarretter				C i g a r r e t t e r			
	Stycken	Vikt	Kg.	Värde i kr.	Stycken	Vikt	Kg.	Värde i kr.
1908	175,784,706	3.93	690,834	8,106,131	199,207,000	1.17	233,073	2,747,695
1909	159,792,357	Medel-	627,984	7,292,265	207,039,300	Medel-	242,236	2,864,027
1910	181,668,075	vikt i	713,956	8,256,156	223,197,430	vikt i	261,141	2 615,167
1911	174 322 173	kg. ‰	683,086	8,159,226	206,087,170	kg. ‰	241,122	2,660,044
1912	176,071,856		691,962	7,972,154	203,418,800		238,224	3,746,372

Tab. 2.

av fabrikat.

R ö k t o b a k		Rull- och presstobak		S n u s		Totalvikt	Totalvärde
Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Kronor
27,834	97,419	11,759	35,557	1,191	2,382	339,740	3,413,568
46,796	163,786	13,153	40,105	1,409	2,818	413,526	4,040,669
52,395	183,383	12,138	36,462	1,097	2,194	456,817	4,454,971
55,744	195,104	9,964	29,971	1,181	2,362	480,307	4,690,183
72,629	363,145	10,374	34,282	1,277	3,831	557,385	5,855,246

Tab. 3.

tobaksfabrikationen.

R ö k t o b a k		Rull- och presstobak		S n u s		Totalvikt	Totalvärde
Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Värde i kr.	Kg.	Kronor
319,125	808,579	609,946	2,033,079	5,927,420	7,937,913	7,780,398	21,633,397
372,238	955,290	618,958	2,138,120	6,065,197	8,212,407	7,926,613	21,462,109
385,544	994,722	590,679	2,076,381	6,221,143	8,382,137	8,172,463	22,324,563
362,678	980,180	567,861	1,982,897	6,129,078	8,435,531	7,985,825	22,217,878
337,966	947,751	555,911	1,872,116	6,293,939	8,489,567	8,118,002	23,027,960

Tab. 4.

Import av arbetad och oarbetad tobak.

År	Totalvikt i kilogram	Statsvinst i kronor
1900	3,923,170	4,456,828
1901	4,011,421	4,537,496
1902	4,115,944	4,688,226
1903	4,139,617	4,780,981
1904	5,566,929	6,225,903
1905	3,537,611	4,223,600
1906	4,133,391	5,055,601
1907	4,504,769	5,357,568
1908	4,497,362	5,402,387
1909	4,557,138	5,625,912
1910	4,737,980	5,924,623
1911	5,040,856	6,294,488
1912	5,053,993	6,490,164

Tab. 5.

Viss del av importen för januari/maj 1913/1914.

	Cigarrer och cigarretter i kg.		Oarbetad tobak i kg.	
	1913	1914	1913	1914
Januari	32,697	46,711	440,066	552,364
Februari	28,732	35,238	364,030	425,210
Mars	40,047	30,145	378,029	332,678
April	42,705	52,999	349,927	355,437
Maj	39,316	39,820	347,630	384,805
	183,497	204,913	1,879,682	2,050,494

Tab. 6 A.

Skattebelastningens storlek i medeltal:

A. Inhemsk tillverkning.

	Belastning per 100 kg. i kronor		
	Gällande tulltaxa	Ökning	Totalbelastning föreliggande
<i>Cigarrrer.</i>			
19,340 st. per 100 kg. eller			
5.17 kg. per 1,000 st.			
5 öres	100.85	96.70	197.55
10 »	100.85	193.40	294.25
12 »	100.85	232.08	332.93
15 »	100.85	290.10	390.95
20 »	100.85	386.80	487.65
<i>Cigarrcigarretter.</i>			
35,971 st. per 100 kg. eller			
2.78 kg per 1,000 st.			
5 öres	100.85	179.86	280.71
6 »	100.85	215.83	316.68
<i>Cigarretter.</i>			
85,470 st. per 100 kg. eller			
1.17 kg. per 1,000 st.			
3 öres	84.55	512.82	597.37
4 »	84.55	683.76	768.31
5 »	84.55	854.70	939.25
<i>Röktobak.</i>			
Medeltal i kr. per 100 kg. 385.— ...	60.55	77.—	137.55
<i>Rull- och presstobak.</i>			
Medeltal i kr. per 100 kg. 446.— ...	87.20	50.—	137.20
<i>Snus.</i>			
Medeltal i kr. per 100 kg. 181.— ...	44.55	30.—	74.55

Tab. 6 B.

Skattebelastningens storlek i medeltal:

B. Importfabrikat.

	Belastning per 100 kg. i kronor		
	Gällande tulltaxa	Ökning	Total belastning
<i>Cigarrrer.</i>			
18,519 st. per 100 kg. eller			
5.4 kg. per 1,000 st.			
10 öres	400.—	185.19	585.19
12 »	400.—	222.23	622.23
15 »	400.—	277.79	677.79
20 »	400.—	370.38	770.38
<i>Cigarrcigarretter.</i>			
55,555 st. per 100 kg. eller			
1.8 kg. per 1,000 st.			
6 öres	400.—	333.33	733.33
<i>Cigarretter.</i>			
107,527 st. per 100 kg. eller			
0.93 kg. per 1,000 st.			
3 öres	400.—	645.16	1,045.16
4 »	400.—	860.22	1,260.22
5 »	400.—	1,075.27	1,475.27
<i>Röktobak.</i>			
Medeltal i kr. per 100 kg. 895.— ...	120.—	179.—	299.—
<i>Rull- och presstobak.</i>			
Medeltal i kr. per 100 kg. 506.— ...	120.—	50.—	170.—

Tab. 7.

Vad konsumenten betalar till staten.

	Skattebelastning	
	Nuvarande	Enligt föreliggande förslag
	Kr. per st.	Kr. per st.
A. Inhemsk tillverkning:		
för cigarrer:		
5-öres.....	0.0052	0.0102
10 »	0.0052	0.0152
12 »	0.0052	0.0172
15 »	0.0052	0.0202
20 »	0.0052	0.0252
för cigarrcigarretter:		
5-öres.....	0.0028	0.0078
6 »	0.0028	0.0088
för cigarretter:		
3-öres.....	0.00099	0.00699
4 »	0.00099	0.00899
5 »	0.00099	0.01099
	Kr. per kg.	Kr. per kg.
för röktabak	0.6055	1.3755
» rull- och presstobak.....	0.872	1.372
» snus	0.4455	0.7455
B. Importfabrikat:		
för cigarrer:	Kr. per st.	Kr. per st.
10-öres.....	0.0216	0.0316
12 »	0.0216	0.0336
15 »	0.0216	0.0366
20 »	0.0216	0.0416
för cigarrcigarretter:		
6-öres.....	0.0072	0.0132
för cigarretter:		
3-öres.....	0.00372	0.00972
4 »	0.00372	0.01172
5 »	0.00372	0.01372
	Kr. per kg.	Kr. per kg.
för röktabak	1.20	2.99
» rull- och presstobak.....	1.20	1.70

För att ytterligare belysa belastningen tillfogas följande uppgifter angående

**Statsinkomsten i svenskt mynt per individ av befolkningen
i vissa länder.**

<i>Monopolländer</i>		<i>Länder med tullbeskattning</i>	
Frankrike	år 1911..... Kr. 7: 70	England	år 1911 ... Kr. 7: 01
Spanien	» 1906..... » 5: 50	Tyskland	» 1905 ... » 1: 20
Österrike	» 1911..... » 5: 15	Finland	» 1908 ... » 1: 05
Italien	» 1911..... » 4: 75		
Rumänien	» 1907..... » 4: 09		
Ungern	» 1910..... » 3: 38		
Serbien	» 1905..... » 2: 79		

Länder med blandad beskattning (tull och banderoll)

Nordamerikas Förenta stater	år 1906	Kr. 3: 45
Ryssland	» 1907	» 0: 85

För Norge och Danmark voro statsinkomsterna resp. kr. 2: 13 och kr. 0: 73 per individ år 1907. Båda ländernas skattelagstiftningar hava sedan den tiden undergått förändring, så att belastningen ökats. Danmark har numera banderollskatt å cigarretter.

Vad Tyskland beträffar, så har här ovan anförts statsinkomsten för 1905. År 1906 infördes den nya banderollbeskattningen å cigarretter. Banderollskatten å cigarretter har sedan dess inbragt:

År 1907	14.6	millioner mark	År 1911	34.6	millioner mark
» 1908	16.5	»	» 1912	40.3	»
» 1909	21.4	»	» 1913	42.6	»
» 1910	29.0	»			

År 1909 höjdes banderollskatten å cigarretter samtidigt som en värdetull å 40 procent å råtabak och betydligt höjda tullar för importfabrikat bestämdes.

Statsinkomsterna hava sedan varit i oavbrutet stigande och hava hittills motsvarat den beräknade inkomsten.

För året 1913, som motsvarar räkenskapsåret tiden 1 april 1913 till 31 mars 1914, hava följande inkomster erhållits av tobaken:

banderollskatten å cigarretter	Mrk	40,382,637
» » cigarretthylsor	»	281,520
viktull å råtabak och fabrikat	»	79,359,966
värdetull	»	49,824,595
	Mrk	169,848,718

Ovanstående siffror giva det intryck, att monopolländerna i allmänhet lyckats att uttaga större belopp av tobaksnäringsen än andra länder. Otvivelaktigt har ju även monopolet vissa förutsättningar att pressa fram mera, men England är dock ett exempel på, huru man lyckats att med enbart tullar ernå goda resultat. Amerika har ju även ett gott resultat att uppvisa och Tyskland har genom andra medel än monopolet lyckats ernå ett gynnsamt skatteresultat.

Förklaringen till monopolländernas, i all synnerhet Frankrikes, ofta återopade goda vinst av tobaksnäringsen ligger helt enkelt däri, att man i detta land liksom i övriga monopolländer lyckats uppfostra konsumenten att nöja sig med en mycket enkel vara och att för denna betala ett i förhållande till kvaliteten oerhört pris.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 4 saml. 114 häft. (Nr 255.) 7

Belysande i detta avseende är följande exempel från Frankrikes officiella statistik rörande tobaksmonopolet.

Om man med *ordinär* tobak betecknar den, för vilken det betalas 5 à 7.5 centimes per st. för cigarrer, 30 centimes för paket cigarretter (20 st.) och 12.50 frcs för kg. piptobak, snus och tuggtobak, samt om den tobak, som är dyrare än den här angivna kallas *finare* tobak, framgår av statistiken, att c:a 70 proc. av inkomsterna härleda sig från *ordinär* tobak eller ännu billigare sådan. Endast 30 proc. erhålles av *finare* tobak.

Då därtill kommer, att i det närmaste 82 proc. av hela det belopp, som den tobakskonsumerande ger ut, är ren statsvinst och av de återstående 18 proc., all råvara, tillverknings- och administrationskostnader, räntor och försäljningskostnader skola betalas, kan man ju förstå, att ett försök att i sådan grad beskatta allmänheten i andra länder skulle leda till en tillbakagång i konsumtionen.

I Sverige var den totala beskattningen per individ

år 1912..... Kr. 1.16

och skulle enligt förestående beräkningar bliva

år 1915..... Kr. 2.60

Den föreslagna skattebelastningen är alltså ej synnerligen hård i jämförelse med vad densamma är i de flesta andra länder.